

12 Sept •

Dobro jutro, pesmi

Lutkovno gledališče Maribor, Moment

Foto: Boštjan Lah

Avtorica kritike: Tjaša Pirnar

Ko se v dvorani zatemnijo luči, iz teme vzniknejo drobne lučke, ki naznanjajo začetek uprizoritve *Dobro jutro, travnik*. Predstava, premierno uprizorjena avgusta 2024 v Lutkovnem gledališču Maribor. Uprizoritev v svojo celoto tke uganke in uglasbene pesmi Anje Štefan, ki jih je v gledališki medij tokrat postavila režiserka Nika Bezeljak.

Žanrska oznaka lutkovnega koncerta, ki si jo uprizoritev nadeva, je ustrezna in povedna, saj glasbeno veliko ponuja, a gledališki vidik pri tem ostaja zapostavljen. Uprizoritev torej združuje pesmi in uganke Anje Štefan, ki pa dramaturško niso tesneje povezane. Vse se tematsko navezujejo na travnik in živali, ki ga naseljujejo, vendar si sledijo v epizodnem nizu in niti ne poskušajo izgraditi zaokrožene celote, pač pa zgolj tvorijo podobo travniškega življenja. Tudi prehodi med posameznimi drobcami so postranski in malodane naključni – še najbolj gladko so izvedeni, kadar se motiv iz uganke nadaljuje v sledeči pesmi. Tako je *Dobro jutro, travnik* po formi z nizom pesmi bliže koncertu kot gledališki uprizoritvi z dramaturškim lokom, ki bi osmišljal potek predstave. Koncertnost dogodka nazadnje podpre tudi *bis*, ko izvajalci ob zaključnem aplavzu ponovno izvedejo eno od skladb.

Povečini ni zaslediti notranjega razvoja niti znotraj posameznih epizod oziroma pesmi, travniškim elementom in bitjem pa ni namenjenega dovolj časa, da bi z oprijemljivo karakterizacijo za gledalca postali zapomnljivi. Prav tako se kot liki ne vzpostavijo nastopajoči. Osrednji vlogi na odru prevzameta Laura Zafred in Miha Bezeljak, ki pripovedujeta uganke, pojeta pesmi, premikata scenske elemente in animirata lutke, v ozadju pa ju zlasti inštrumentalno večje podpirajo Rok

Felicjan, Matic Smolnikar in Aleš Zorec. Tudi bežno možnost za konsolidiranje gledališkega fokusa z oporo na osrednja odrska akterja, ki prek besedila in mizanscene vodita potek predstave, podre pesem v izvedbi Matica Smolnikarja – tako je statični spremljevalni bend naenkrat bolj izpostavljen, ne da bi bil pri tem umeščen v siceršnje dogajanje, uprizoritev pa je znova bližje koncertu kot gledališki predstavi.

Pomanjkanje jasnosti dramaturškega premisleka se tako kaže tudi v nenastavljenosti likov ali odnosov med nastopajočimi, kar razpira vprašanje mesta izjavljanja, nemara najbolj izrazito ob ugankah. Laura Zafred in Miha Bezeljak uganke začenjata s pozivom občinstvu (»Ugani.«), ki bolj spominja na učbeniško navodilo kot pristno naslavljanje ali poskus vzpostavljanja dialoga. Zdi se, da uprizoritev kljub vsaj na videz neposrednemu pozivanju k sodelovanju nanj pravzaprav ni pripravljena – čeprav nastavlja kratke premore pred odgovori, participacije otrok (razen z nekaj nežnimi odobravajočimi gestami igralcev) ne upošteva zares, temveč se zaveže lastnemu ritmu in vztrajno ponavljajočemu vzorcu podajanja uganke in tudi odgovora. Nejasnost pozicij izrekanja je očitna tudi pri pesmi o sanjavi žabi, ki je po pripovedni vsebini med obsežnejšimi; ker je žaba dlje časa animirana na odru, postane nedoločnost odrskih prezenc in njihovih izrekanj vidnejša – Zafred sprva poje žabi, kasneje jo celo animira, kar lahko deluje nerodno, ker sta tako Zafred kot žaba v prizoru vzpostavljeni kot subjektki.

Nika Bezeljak se je poezije (med drugimi tudi Anje Štefan) v gledališkem mediju že večkrat polotila in pri tem izkazala znatno mero igrive inovativnosti, uprizoritvene domiselnosti in razgibane raznolikosti, toda *Dobro jutro, travnik* v tem kontekstu deluje zadržano. Scenografijo (avtorica vizualne podobe je Ajda Sitar) predstavljajo velike cvetlice in travne bilke, ki se jim pridružujejo travniške živali. Elementi na odru se gostijo z vsako novo uganko, pri čemer je dogajanje vizualno precej predvidljivo in zelo ilustrativno. Lutke so, skladno z njihovo vlogo v uprizoritvi, animacijsko neambiciozne (večinoma na palicah ali žicah z npr. premičnimi krilci), po svojih drobnih akcijah pa obmirujejo na travniku, ki tako ne zavrvi v svoji življenjski polnosti.

Pomanjkljivostim navkljub pa je *Dobro jutro, travnik* vendarle glasbeno-gledališki dogodek, v katerem lahko ciljna publika povsem uživa. Čeprav ne prinaša uprizoritvenih ali vsebinskih presežkov, jo zaznamuje značilna poetika ene od najvidnejših avtoric železnega repertoarja sodobne otroške književnosti – od prikupnih rim in ritmiziranih onomatopoetskih elementov do poučno naravnanih življenjskih naukov. Uprizoritev zatorej prenese tudi svojo dramaturško šibkost, kar gre poleg tega, da traja le 30 minut, pripisati zvenečnosti in spevnosti pesmi ter kvalitetnim aranžmajem in izvedbam skladb (avtorica glasbe je Laura Zafred, soavtorji aranžmajev pa vsi nastopajoči).

O uprizoritvi

Kritika je nastala v sklopu kritiškega seminarja na 13. Bienalu lutkovnih ustvarjalcev Slovenije, pod mentorstvom Gregorja Butale.

Tjaša Pirnar

< Kaj nas lahko nauči
babica, ujeta v kovček

Potujoči cirkus nerodne
Avguštine >

Spletno platformo *Lutka* razvija Društvo slovenskih lutkovnih umetnikov in prijateljev lutk – UNIMA Slovenija, s finančno podporo Ministrstva za kulturo RS

UNIMA Slovenija

Krekov trg 2, 1000 Ljubljana

Search

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

[Nastavitve piškotkov](#)